

Biblioteka Fraktali

Žarko Paić
URONJENI

Fraktura

Copyright © Žarko Paić i Fraktura, 2009.

All rights are represented by Fraktura, Zaprešić

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja nakladnika.

ISBN 978-953-266-124-8

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 723126

“Zid se drobi među prstima.
Pobjegli su opasni gušteri.
Sve je isušeno i čisto.”

Franci Zagoričnik, *Ahimsagita*

I

*... Iza nas ostale su
sumorne tvrđave
i zvonici
prekriveni
zastavama ...*

Kristali slobode

Ovidije je morao doći
na kraj svijeta
da bi vidio
crne galebove.

Laž, obmane i trijumfi
urezani su u kamene blokove
na reljefima s kojih se cijedi
borova smola.

Treba još vidjeti zalazak sunca
nad vulkanskim padinama.
Treba još hodočastiti plažama
prepunim ubodnih igala,
zmijolikih tijela u sladostrašću
i ostataka
neprobavljene hrane.

Ekstazu valja naplatiti ulaznicom za
Brandenburški koncert na kojem
svi zadržano šute i promatraju

kako se na videozidu
prizori žena u crnome
opasanih bombama
smjenjuju s reklamama
za parfem.

Nitko ne vjeruje u životne zaokrete.
Pa ni bogovi ne vjeruju u
vlastito kloniranje za potrebe produžetka
ove uzvišene vrste
virusa.

Prije no što somalijski gusari
otmu otmjeni brod sa sedam paluba,
bubnjevi najavljuju
poklonstvo prašini i smrti
u hladnjačama mesa.

Ne pomažu više jecaji
naučeni u visokim školama
tolerancije Zapada.

Sve se događa trenutno
i bez nevidljivih uzroka.

Leptir na površini kože
ucrtava znak urotnika
koji se spremaju srušiti
poredak složenosti
u virtualnim gradovima
nalik aztečkim piramidama.

Žrtvenik je uvijek istog promjera.

Moć žrtve ovisi
o kvadraturi prostora
u stupcima informacija.

Ne postojimo više
ni Mi
ni Oni.

Kako je bilo još čarobno otkrivati
mistiku safirnoga Buddhe,

poštivati izvore i čuvati biserje prapočetka
u sarkofazima
ispunjenim
svetim knjigama
na
dnu!

Bankarski službenik,
nekoć tumač apsolutnoga duha,
tako je spokojno tumarao Kjotom
i vidio ono što je trebao vidjeti.

Doći će vrijeme
kad ni grandiozni muzeji
više neće biti isprikom
za dosadu.

O povijesti nerođenoga ne govore proroci.
Oni su samo omamljeni vremenom,
zureći u ono iza planina.
A iza planina nema ničega
osim novih planina

i nabujalih
drevnih
rijeka.

Ide se u nepoznato
samo zato što negdje se mora ići.
Ne može se stati.

Sve protječe u znaku
novoga.

O, kristali slobode!

Vaše je vrijeme ispunjeno.
Vratimo se Ovidiju i zamislimo ga
kao melankoličnoga
crnoga galeba.

Prognanici ljubavi mahnito
brišu riječ povratak iz
svojih bilježnica.

Nebo je pročišćeni kaos.

Motel Ježevo

Odakle dolazimo?
Iz Afganistana,
Moldavije,
Sečuana.
Kamo idemo?
Anywhere out of the world.

Ovdje je toplo. Više nema ni bodljikave žice.
Umreženi smo u lancima sjećanja.
Postojimo u umjetničkim projektima
kritičke subverzije.

Na granicama imperija nedjeljom igramo
nogomet, slušamo Khaleda, *Aicha* i čekamo.

Kažu nam da je ovdje,
u ovoj ravnici,
s onu stranu kukuružišta
koje podsjeća na horor-filmove
zato što je tako sablasno spokojno,
nekoć na vatrogasnoj zabavi

miran obiteljski čovjek zaklao svoju ženu
tupim nožem
iz Prvoga svjetskoga rata.

Ne vjerujemo nikome.
Govori se
da se ovdje igrao poker
s ulogom u autobus i kamion gojaznih striptizeta.
Ne vjerujemo u te priče.

Nepropusni zidovi
čuvaju nas od vanjskoga svijeta.

Autoput ne vidimo.

Sve je hermetički čisto i zatvoreno –
voda,
ubrusi,
pidžame
i označene strelice granica
na zemljopisnoj karti
sa žutim zvjezdicama.

Odbacili smo pravednu srdžbu.
Više i ne sanjamo ništa.

Ako nas vrate
tamo gdje više ne pripadamo,
bit će to u ime dijaloga kultura.

Plemenitost razlika, mozaik okrutnosti!
Situation Normal, All Fucked Up!

Kako smo došli do ovog mjesta?

Duga je to priča i nikome više zanimljiva.

Samo da prođe još ova nedjelja.

Sutra će doći ponedjeljak.

I opet ćemo slušati
kako je sve ovo posljedica
nekog prvog

uzroka
i da će se sve riješiti
ubrzo.

Tko prvi od nas ode,
za sobom čisti sobu,
tragove svojih stopala,
i bez smiješka na licu
promatra kako zeba
u kućici
još uvijek drhturi od zime.
Identitet joj se raspoznaje perjem.
Plavo, zeleno, žuto.

Bez papira ovdje se ne odlazi ni
u javni WC.

Vrane nad Johannesburgom

Magla.

Raskomadano truplo psa
ispod srušene ulične svjetiljke.

Ravnodušnost?
Kako je opisati?

Trudnica ulazi u supermarket
s kolicima
u kojima umjesto
nasmiješenog medvjedića
vire očne duplje
Baconova Vrištećega pape.

Svi se pozdravljaju i jedni drugima žele sretnu
smrt.

Ništa se ne događa nigdje.

Može se još zamisliti da bi prizor
gorućega tijela na biciklu

pobudio blaženi šok
udivljenja.

Ali odlazi se u crkvu.

Kupuje se vrijeme,

Sprema se za izlazak u sjajno blještavilo.

Očekivanje uvijek ima okus Martella i boje
prozračne
bjeline.

Bilo gdje,
ali ipak samo uvijek ovdje,
gdje vrane
nad Johannesburgom
klepeću teškim krilima
i zloguko
šute.

Presvukli smo se u treću kožu i slušamo
kako kaplje voda sa zidova,
lišće šušti pod prstima,
tutnji u daljini naftonosna buktinja.

Napustili smo blistave gradove i magnoliju
zasadili u močvarama.

Nema boljeg mjesta za novi početak.

Magla.

Magla.

Magla.